

ORKUSTOFNUN
Raforkudeild

GRUNDARTANGI

BORANIR VEGNA UNDIRSTÖÐUMANNVIRKJA

JÁRNBLENDIVERKSMIÐJUNNAR

BIRGIR JÓNSSON

UNNIÐ FYRIR
ALMENNУ VERKFREÐISTOFUNA
OG fsl. JÁRNBLENDIFÉLAGID

OS-ROD-7640

OKT. 1976

E F N I

Bls

INNGANGUR

1

BORANIR Á VERKSMÍÐJUSTÆDINU

2

MYNDIR:

1. Staðsetning borhola og jarðlagasniða
2. Jarðlagasnið
3. Borholusnið (holur frá 1976)
4. Útskýring fyrir kjarnaheimtu og jarðvatn á borholusniðum
5. Borholusnið (holur frá 1973 og 1975)

INNGANGUR

Dagana 5. til 19. ágúst 1976 voru boraðar 8 kjarnaholur á Grundartanga í Hvalfirði til þess að kanna jarðlög fyrir undirstöður væntanlegrar járnblendiverksmiðju íslenska járnblendifélagsins. Notaður var kjarnabor af gerðinni Boyles Bros frá Jarðboranadeild Orkustofnunar.

Staðsetning borhola og jarðlagasniða er sýnd á mynd 1, jarðlagasniðin sjálf eru á mynd 2 og borholusniðin á mynd 3.

Áður hefur verið skrifað almennt um jarðfræði iðnaðarsvæðisins á Grundartanga í viðauka (Appendix 4.1) við skýrslu frá Verkfræðibjónustu Dr. Gunnars Sigurðssonar: Appraisal Study of INDUSTRIAL PLANT SITES, Reykjavík, Feb. 1973; unnið fyrir Viðræðunefnd um orkufrekan iðnað. Samantekt á þeim jarðfræðilegu rannsóknum sem fóru fram við Grundartanga 1973 er að finna í skýrslu frá Raforkudeild Orkustofnunar: GRUNDARTANGI, HVALFJÖRÐUR, Geological Investigations of the Industrial Plant Site, OS-ROD-7516, sem gefin var út í apríl 1975.

Í október 1975 var ein 16 m djúp kjarnahola G-1 (1975) boruð á verksmiðjusvæðinu. Snið þeirrar holu er að finna á mynd 5 ásamt sniðum af holum GB-1 til 3, sem tekin eru úr áðurnefndri skýrslu OS-ROD-7516.

Á borholusniðunum á mynd 3 er gefin upp tvenns konar kjarnaheimta, annars vegar venjuleg, þ.e. mæld er lengd þess efnis (heillegt eða mulið) sem kemur upp í kjarnarörinu og reiknuð í % af lengd þess hluta holunnar sem verið var að taka kjarnann úr. Aftur á móti þegar RQD kjarnaheimta (Rock Quality Designation) er notuð er aðeins reiknaður með sá hluti kjarnans sem er úr 10 cm bútum eða lengri.

BORANIR Á VERKSMIÐJUSTÆÐINU

Boranir 1975 og 76 voru gerðar á svæðinu á milli holanna GB-1 og 2 sem boraðar voru 1973 (sjá mynd 1) og sýna setlög sem ekki komu fram í þeim holum, enda mjög langt á milli þeirra. Neðra setlagið á mynd 2, sem kemur fram í holum G-6, 4 og 1 er sennilega sama lagið og er ofarlega í G-1 (1975) en það kemur vel saman við halla og strik jarðlaganna (sjá mynd 1).

Með borununum átti að kanna hve djúpt væri niður á öruggar undirstöður fyrir þá hluta mannvirkjanna, sem væru undir mestu álagi. Í flestum holunum er nokkuð greinilegt hvar öruggt berg byrjar, en í nokkrum holum er þetta óljóst. Fóðurrör holanna áttu að vera grafin niður á "fast", en t.d. í G-3 var laust lag neðan við fóðurrörið sem enginn kjarni fékkst úr við borun, svo að þar er sennilega ekki örugg undirstaða fyrr en í 2ja m/dýpi (sbr. myndir 2 og 3).

Í holum G-5 og 7 komu basaltmolar í kjarnarörið rétt undir uppfyllingu unni og þar fyrir neðan var illa samlímt set eða mórena sem eyddist að mestu við borun. Sennilega eru basaltmolarnir ekki hluti af heilu bergi, heldur úr hnnullungum og stórgryti neðst í uppfyllingunni. Kjarnabútarnir efst í G-7 eru óreglulega skornir af borkrónunni og bendir það til lausra steina. Einnig var mæld segulstefna í öllum holunum og sýndu þessir basaltmolar efst í G-5 og 7 óreglulega eða rétta (normal) segulstefnu, en kjarninn úr öllum heilum basaltlögum á svæðinu, líka frá borununum 1973 sýna öfuga (reversed) segulstefnu.

Setið undir basaltsteinunum efst í G-5 og 7 er sennilegast hörðnuð mórena eða jafnvel yfirborðsset. Ef um er að ræða mórenu, þá hefur hún orðið fyrir mikilli sampjöppun undan ísfarginu, en ef þetta er sjávarset sem myndast hefur við hærri sjávarstöðu í lok síðasta jökluskeiðs, þá hefur setið ekki orðið fyrir neinni

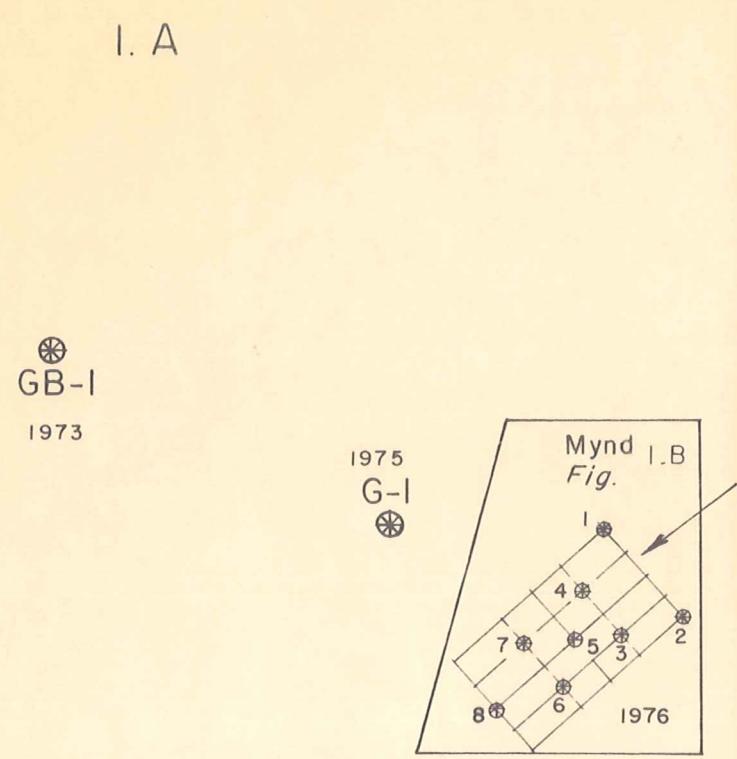
þjöppun, en síkt set ætti að hafa verið fjarlægt er jarðvegs-skipti fóru fram á verksmiðjulóðinni á árinu 1975. Ef mikið álag er á undirstöðurnar við holur G-5 og 7 er öruggast að fara niður í gegnum umrætt set til þess að fá örugga grundun fyrir mannvirkin á basaltinu fyrir neðan (sjá mynd 2).

Í holu G-6 er óharðnað setlag undir 2ja m þykku nokkuð heillegu basalti svo að þar hlýtur að vera um að ræða millilag í basalt-staflanum sem orðið hefur fyrir mikilli samþjöppun. Ætti því basaltið ofan þessa setlags að vera nægilega trygg undirstaða (sjá myndir 2 og 3).

Við holur G-1, 2, 4 og 8 virðist örugg undirstaða á basaltinu rétt undir uppfyllingunni (sjá mynd 3).

Mynd
Fig.

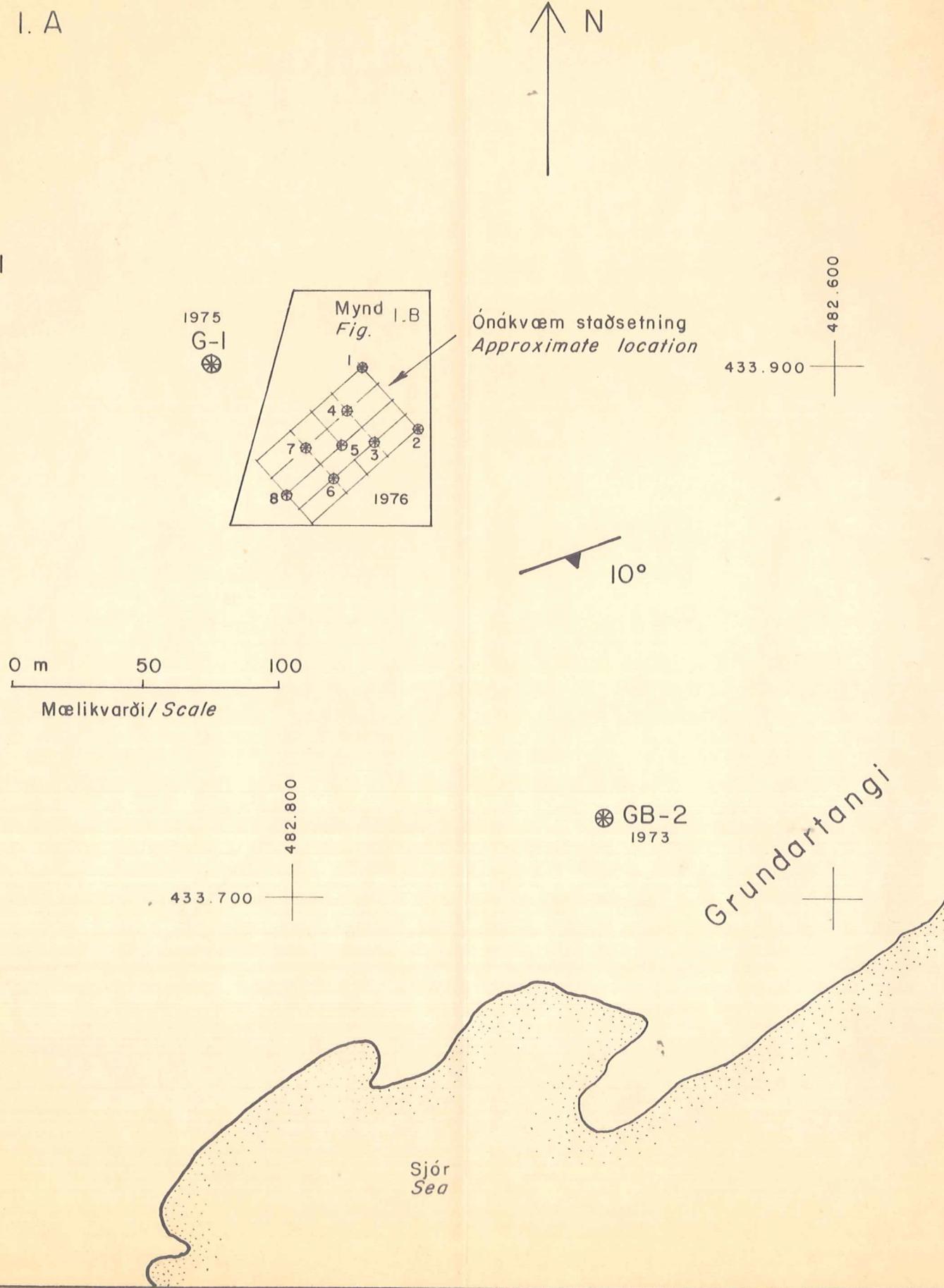
I. A

N

433.900
482.600

Grundartangi

GB-2
1973433.700
482.800Sjór
Sea

Skýringar / Legend

○ Kjarna borholur
Core drillholes

↗ Jarðlagasnið
Geological sections

↖ 10° Halli og strik jarðlaga
Dip and strike

Mynd
Fig.

I.B

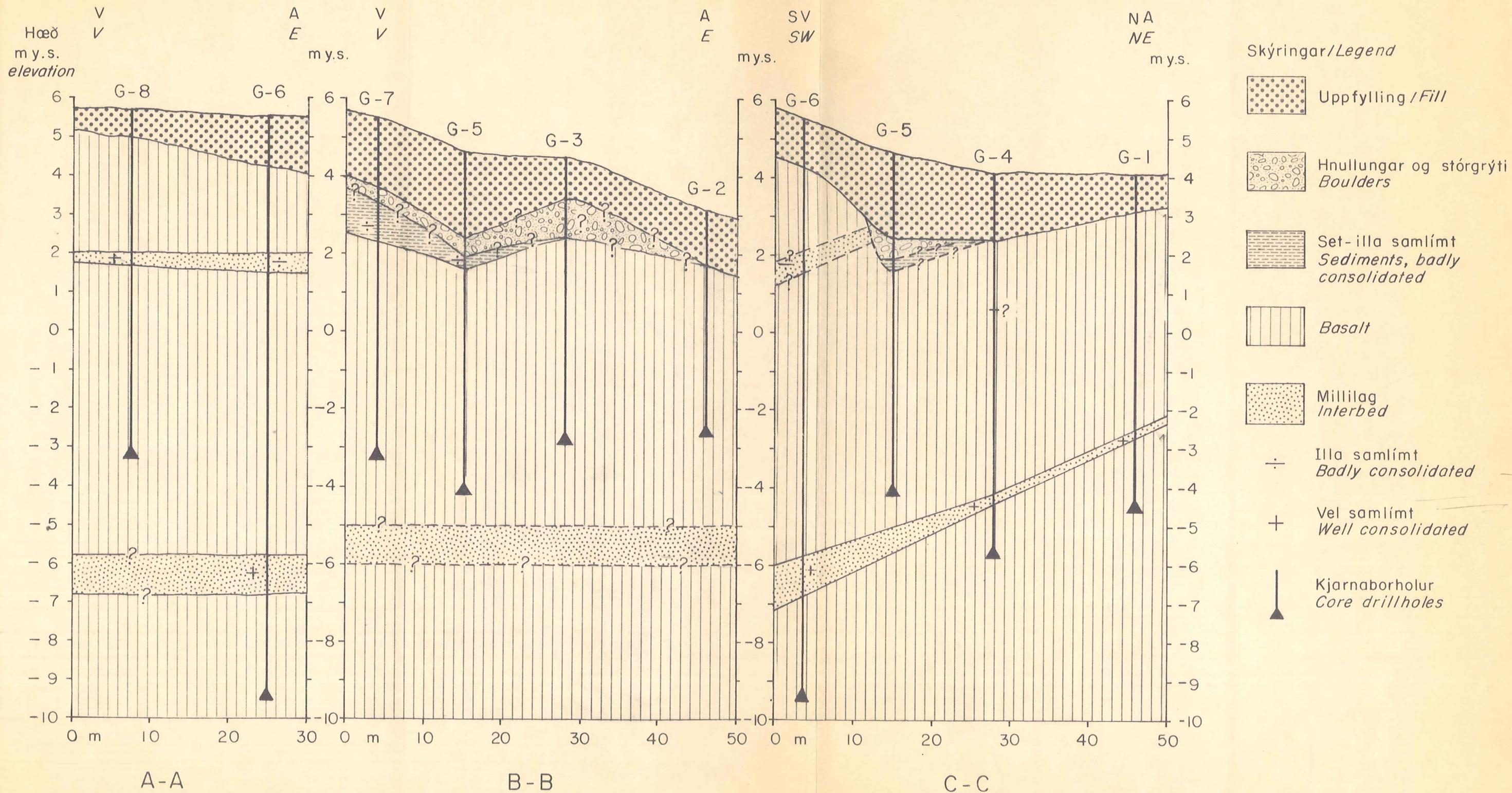
N

10°

N

0 m 10 20
Mælikvarði / Scale

Mynd
Fig. 2

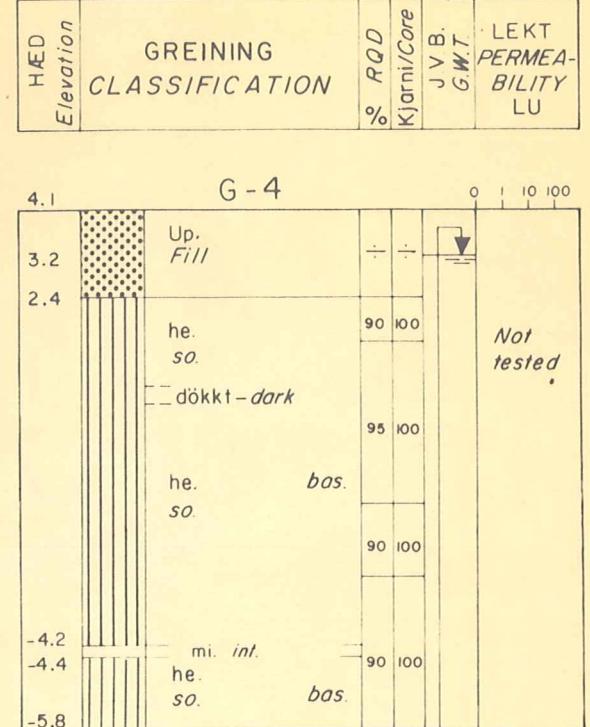
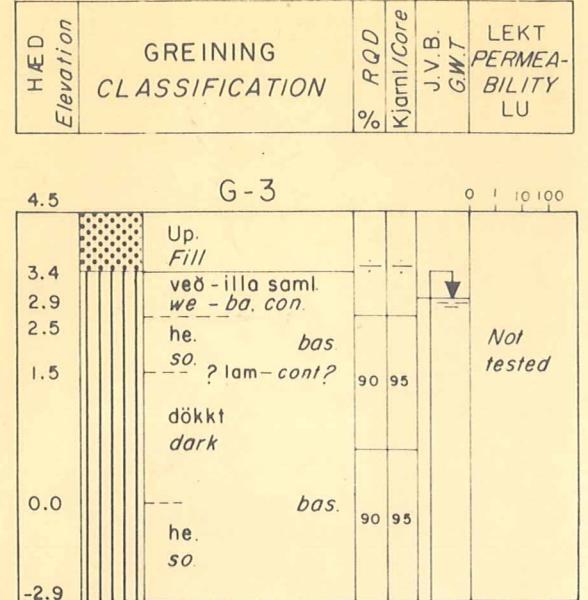
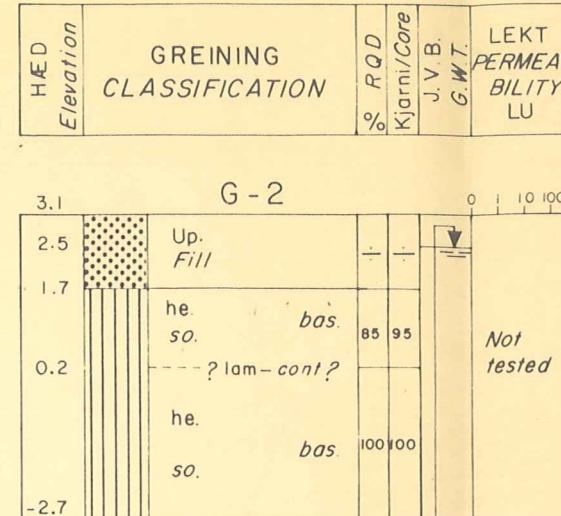
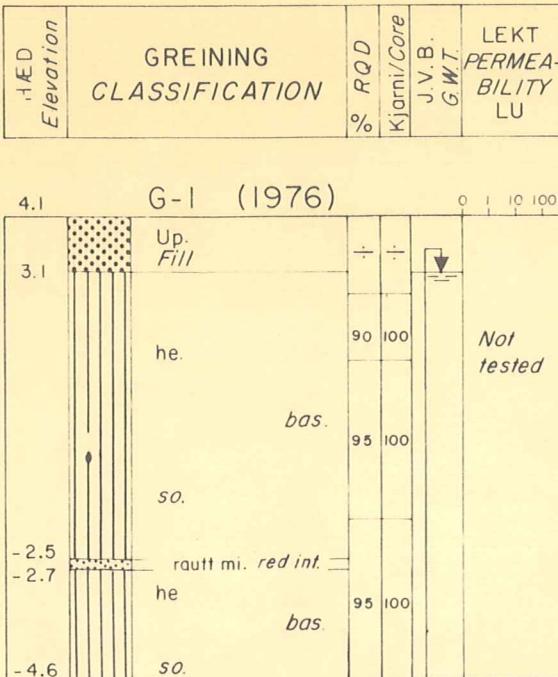
Depth
Dýpi

m

0

5

10

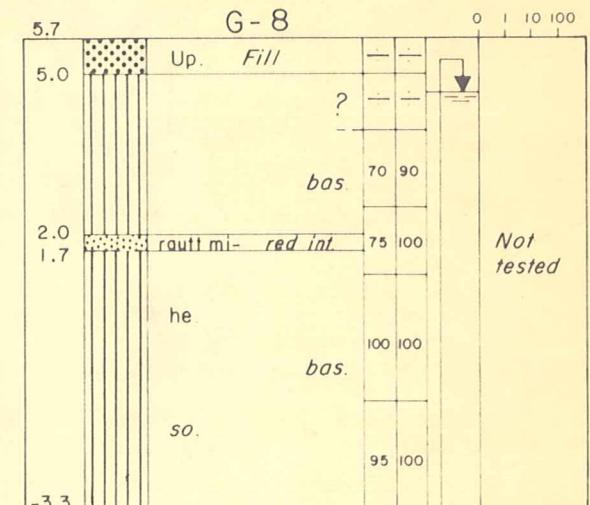
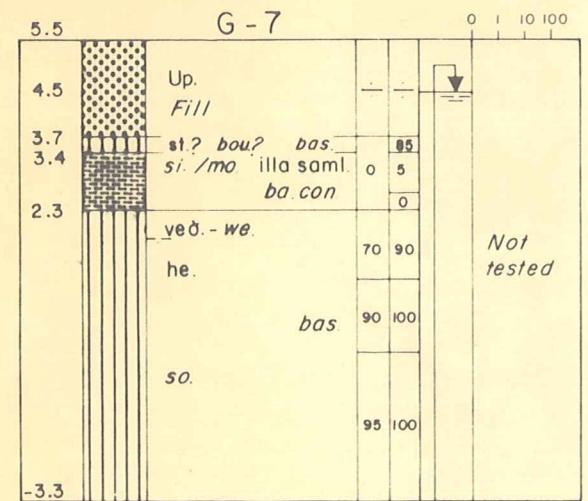
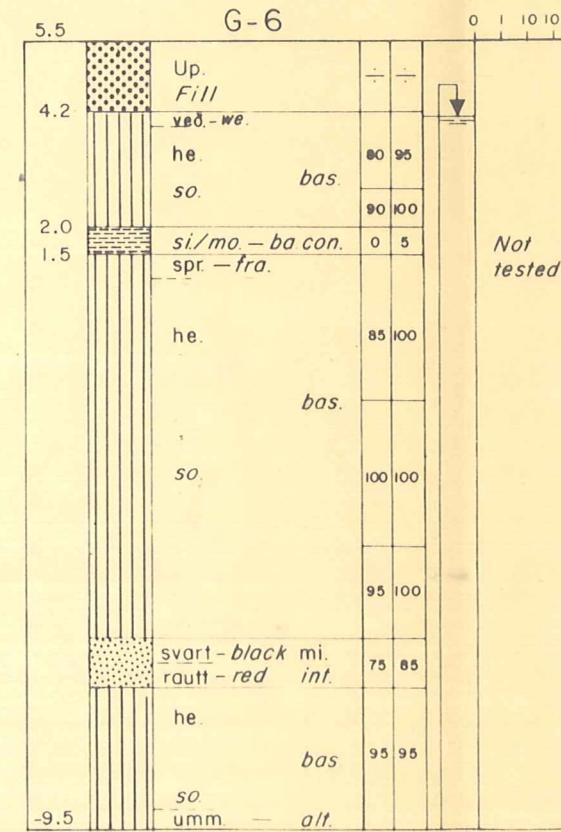
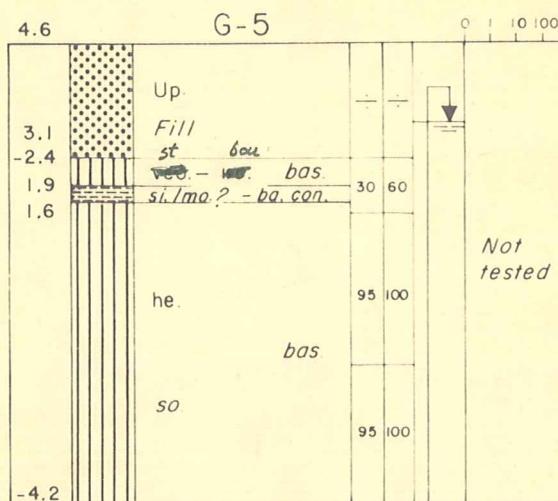
Depth
Dýpi

m

0

5

10

Depth
Dýpi

m

0

5

10

15

10

Mynd 3
Fig.

SKAMMSTAFANIR / ABBREVIATIONS:

alt:	altered	mo:	moraine / mórena
ba:	badly	saml:	samlist
bas:	basalt	si:	siltstone / siltsteinn
bou:	boulders	so:	sound
con:	consolidated	spr:	sprungið
cont:	contact	st:	steinar
fra:	fractured	umm:	ummyndað
he:	heillegt	up:	uppfylling
int:	interbed	ved:	vedrað
lam:	lagamót	we:	weathered
mi:	millilag		

SKÝRINGAR / LEGEND

	Uppfylling / fill
	Set, siltstein. eða mórena?
	Sediments, siltstone or moraine?
	Basalt
	Millilag / interbed

ÍSL. JÁRNBLENDIFÉLAGIÐ.

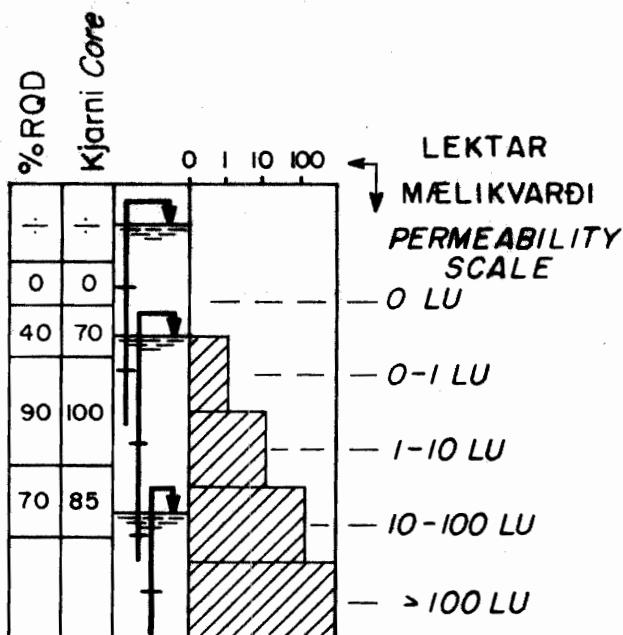
ORKUSTOFNUN

GRUNDARTANGI
Borholusnirð 1976 G-1 til G-8
Borhole Logs

76-09-10.B.J/ÓD Tnr. 2
B - I Fnr. 14615

Mynd
Exh. 4

LEKTAR-OG JARÐVATNSÚTSKÝRING
NOTE ON PERMEABILITY AND GROUND WATER

Jarðvatnsborð er sýnt með örbum. Neðri endi örvarinnar og þverstrikin sýna holudýpið, þegar jarðvatnsborðið var mælt. Ef jarðvatn breytist ekkert í borun, nær örín í botn.

Ground water levels are shown by arrows. Base of the arrows and the horizontal bars indicate the hole depth when the water level was measured. If no change in level was observed during drilling, the line reaches the bottom of the hole.

1 LU = Lugeon Unit = l l/min/m i 76 mm Ø holu við þrýsting 10 kg/cm²
1 LU = Lugeon Unit = l l/min/m in 76mm Ø hole at pressure 10 kg/cm²

Hæðartölur jarðvatns eru ritaðar smærra letri en hæðartölur bergs, á borholusniðum.

Figures for ground water levels are shown with smaller lettering on graphic core logs.

Kjarni: Tölur sýna kjarnaheimtur í % ÷ kjarnataka ekki reynd.

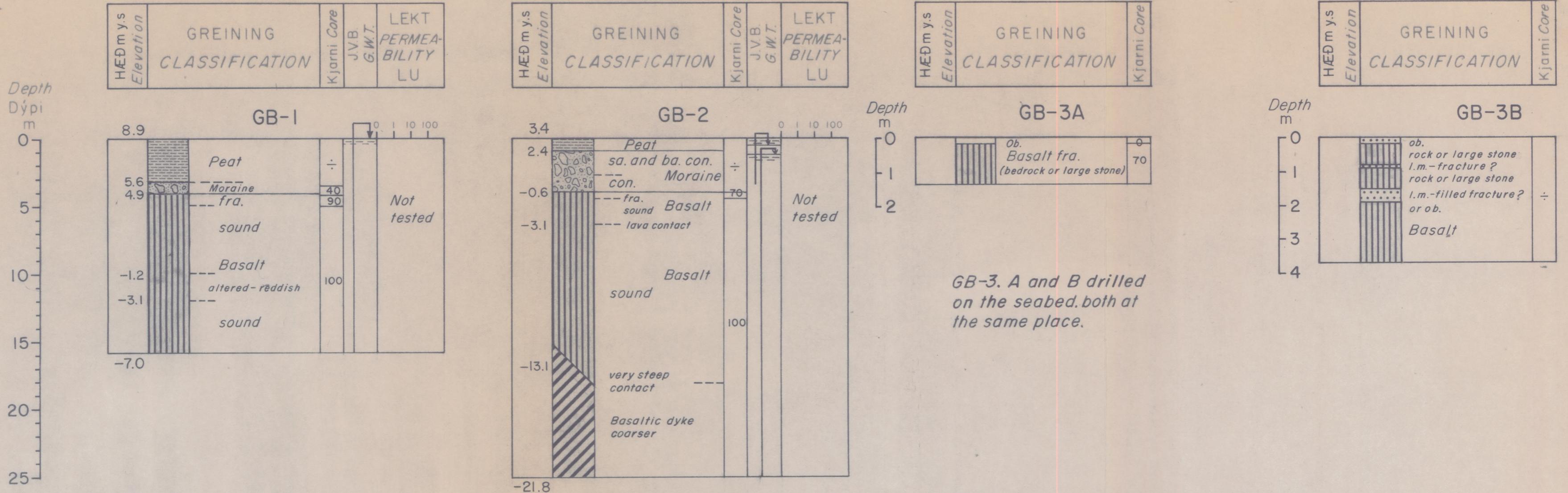
Core: Numbers indicate % core recovery ÷ core sampling not attempted.

RQD: Kjarnaheimta þegar ekki eru taldir með kjarnabútar styttri en 10 cm.

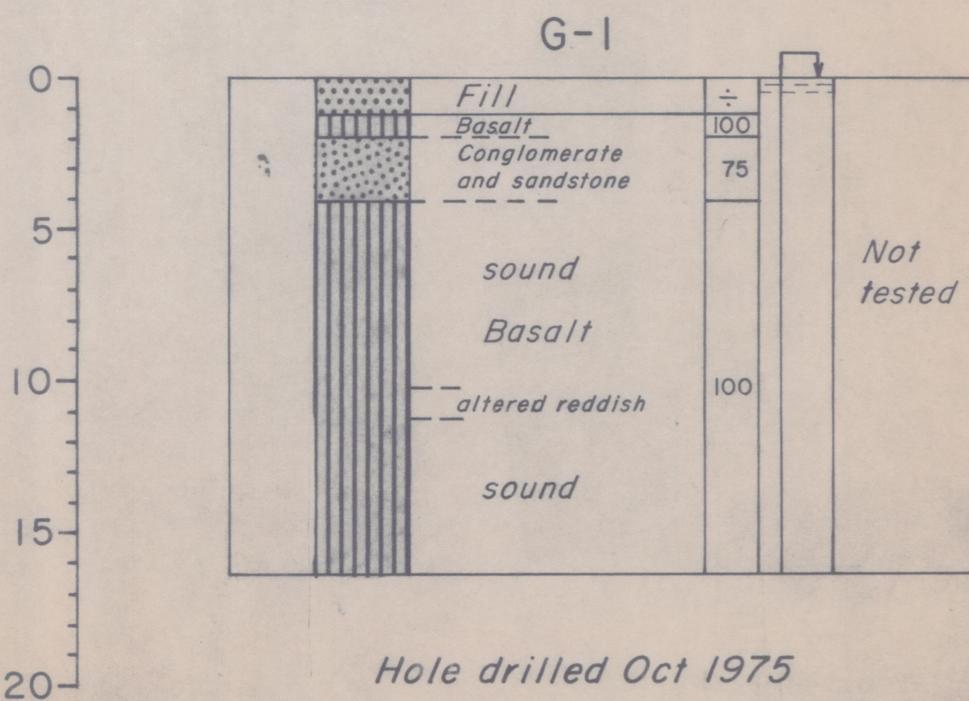
RQD: Modified core recovery - core pieces less than 10 cm long not taken into account.

(RQD: Rock Quality Designation)

Fig. 5

GB-3. A and B drilled
on the seabed. both at
the same place.

Hole drilled Oct 1975

LEGEND

- Fill
- Conglomerate and sandstone
- Peat and topsoil
- Shallow water sediments, sand and shell fragments
- Moraine loose at the top, better consolidated at the bottom
- Basaltic dyke - coarser
- Basalt from upper Pliocene, filled with secondary minerals

Abbreviations:

- ba. = badly
- con. = consolidated
- fra. = fractured
- l.m. = loose material
- ob. = overburden
- sa. = sandy

ORKUSTOFNUN

GRUNDARTANGI

GRAPHIC CORE LOGS